

1. Hallinto

Maailman musiikin keskus ry:n jäsenjärjestöt vuonna 2020 olivat Suomen Etnomusikologinen Seura ry, Kansan Sivistystyön Liitto KSL ry, Suomen Musiikintekijät ry ja Työväen museoyhdistys ry (Työväenmuseumo Werstas). Yhdistyksen vuosikokous pidettiin 22.4.2020.

Yhdistyksen hallituksen puheenjohtajana toimi tutkija Risto Blomster ja varapuheenjohtajana kulttuurituottaja Jutta Lithovius. Hallituksen muut jäsenet olivat tutkija Marko Jouste, maanviljelijä Matti Lahtinen, muusikko Marouf Majidi, muusikko ja tuottaja Riku Mattila, tutkija Janne Mäkelä ja tutkija Elina Seye. Hallitus kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Hallituksen sihteerinä toimi MMK:n toiminnanjohtaja Jaana-Maria Jukkara.

2. Toimisto, henkilökunta ja talous

Maailman musiikin keskuksen (engl. Global Music Centre) toimisto ja studio sijaitsevat osoitteessa Hämeentie 34 D. Tilat sijaitsevat Helsingin Kalliossa.

Instituutin johtajana toimi Jaana-Maria Jukkara ja kirjastonhoitajana Heikki Niemelä osa-aikaisesti. Etnosoi!-festivaalin tiedottajana toimi Julia Palmu. Reima Tuovinen toimi puolipäiväisenä työntekijänä tehtäväalueinaan www-suunnittelu ja ylläpito instituutille yleisesti sekä Etnosoi!-festivaalille, studiotyöt, kirjaston/arkiston materiaalin digitointi sekä yleinen asiakaspalvelu instituutissa.

Suomalaisen tangon historia -projektissa toimi osa-aikaisena tutkimusassistenttina Koneen säätiön rahoituksella Janne Ahonen. Maailman musiikin keskus on kyseisen, FT, dos. (em.) Alfonso Padillan johtaman tutkimuksen tutkimuspaikka.

Studion free-lance äänittäjä oli Taneli Bruun. Jyrki Horsmanheimo avusti studion teknisessä ylläpidossa vapaaehtoistyöntekijänä. Tavallisina toimintavuosina studiotyössä on ollut Taneli Bruunin johdolla opiskelijoita Metropolia Ammattikorkeakoulusta, mutta koronapandemiavuosi teki tähän poikkeuksen.

Valtakunnallisen koulutustoiminnan osalta toimittiin yhteistyössä Kulttuuriosuuskunta Uulun kanssa. Maailman musiikin keskuksen osa-aikaisena työntekijänä koulutustyön koordinaattorina Uulussa Tampereella toimi Henna Leisiö. (ks. kohta 9.4).

Etnosoi!-festivaalilla toimi työharjoittelijana festivaaliassistentin tehtävissä Ahmed Ali Hussein. Hän toimi festivaalin jälkeen myös instituutin kirjaston ja arkiston avustavissa tehtävissä tuottaen käännöksiä arabiankielisistä julkaisuista tietueiden luettelontia varten. Työharjoittelu (26.10. - 6.12.) oli Stadin Ammattiopiston järjestämää VALMA-koulutusta, joka valmentaa ammatilliseen koulutukseen.

Aleksandr Ivanov ja Jorma Airola avustivat Etnosoi!-festivaalilla valokuvaajina. Instituuttia avustivat lisäksi useat muut henkilöt vapaaehtoistyöpanoksellaan Etnosoi!-festivaalin yhteydessä sekä arkistotoimintaan liittyen.

Toiminta rahoitettiin omien tulojen lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustuksella, jonka suuruus oli 191.000 euroa. Helsingin kaupungilta saatiin avustusta Etnosoi!-festivaaliin ja taidekasvatustyöhön 49.000 euroa. Musiikinedistämissätiö MES tuki Etnosoi!-festivaalia 2.500 eurolla.

Tilikauden tulos oli 452,05 euroa, oma pääoma 2.212,29 euroa (vuonna 2019 oma pääoma oli 1.760,24 euroa).

Yhdistyksen hallituksen puheenjohtajalle ja hallituksen jäsenille ei maksettu palkkioita. Matkakustannukset korvattiin tarvittaessa.

Maailman musiikin keskus ry:n jäsenmaksu oli 200/400 euroa yhteisöjäseneltä, riippuen yhteisön koosta.

Yhdistyksen taloutta hoiti MMK:n toiminnanjohtaja Jaana-Maria Jukkara.

Tilintarjastaja oli Risto Ekholm KHT (varalla BDO Oy) ja toiminnantarkastaja Hannu Tolvanen (varalla Juha Henriksson). Yhdistyksen kirjanpito tehtiin TasiaT Oy:ssä.

3. Tutkimus

3.1 Afrikkalaisten muusikoiden historia ja merkitys monikulttuurisessa Suomessa

Koneen Säätiöltä saadun apurahan tuella käynnistettiin vuonna 2016 Musiikkiarkisto JAPAN (nyk. Musiikkiarkisto) ja Maailman musiikin keskuksen yhteinen projekti "Afrikkalaisten muusikoiden historia ja merkitys monikulttuurisessa Suomessa". Hankkeessa kartoitetaan Saharan eteläpuolisesta Afrikasta Suomeen tulleiden muusikoiden ja tanssijoiden toimintaa 1980- ja 1990-luvuilla mm. haastatteluin ja digitoimalla materiaalia sekä huolehditaan toiminnasta kertovan materiaalin säilyvyydestä ja saavutettavuudesta.

Haastattelujen lisäksi kartoitetaan ja kerätään saatavilla oleva julkaisematon materiaali. Hankkeessa luetteloidaan ja arkistoidaan myös julkistettua aineistoa, sillä esimerkiksi äänitteinä tai videotallenteina julkaistujen esitysten saatavuus ja levinneisyys on rajallinen. Erityistä huomiota hankkeessa kiinnitetään 1980- ja 1990-luvuilla tallennetun analogisen äänite- ja videomateriaalin (c-kasetit, VHS-tallenteet) kokoamiseen ja digitointiin, sillä tämä materiaali alkaa ikänsä puolesta olla välittömässä tuhoutumisvaarassa.

Maailman musiikin keskuksessa hankkeessa ovat hankkeen eri vaiheissa työskennelleet osavuotisesti tutkija Elina Seye sekä kirjaston- ja arkistonhoitaja Heikki Niemelä. Elinan Seyen aihetta käsittelevät artikkelit 'Pioneers of African music in Finland, part 1: Envoys of Afro-pop' sekä 'Pioneers of African music in

Finland, part 2: Respecting tradition' julkaistiin Finnish Music Quartely julkaisun kesä- ja lokakuun numeroissa.

Projekti päättyi kuluneeseen toimintavuoteen.

3.2 Suomalais-ugrilaisen musiikin tutkimusprojekti

Maailman musiikin keskus aloitti vuonna 1990 yhteistyössä Kansanmusiikin keskusliiton (nyk. Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskus) kanssa suomalais-ugrilaisen kansanmusiikin tutkimusprojektin. Projektissa kartoitettiin suomalais-ugrilaista perinnemusiikkia tekemällä ja julkaisemalla monipuolisia ja korkeatasoisia tallenteita. Lisäksi kenttä-äänitysmatkojen yhteydessä on lahjoitettu äänityslaitteita, jotta erilaiset etniset ryhmät voisivat itse suorittaa paikallista tallennustyötä.

Tromssan yliopiston museo, Muurmanskin aluehallinnon kulttuuriosasto ja alkuperäiskansojen komitea sekä Maailman musiikin keskus allekirjoittivat vuonna 1994 yhteistyösopimuksen koskien "Kuolansaamen musiikkiperinne" -projektia. Tromssan yliopiston kutsusta Ilpo Saastamoinen oli yksi hankkeen keskeisistä toimijoista ja näin hankkeesta tuli myös osa Maailman musiikin keskuksen toimintaa.

Maailman musiikin keskuksen hallituksen jäsen, Oulun yliopiston yhteydessä toimivan Giellagas-instituutin tutkija Marko Jouste valmisteli projektin ja eteenpäinviemistä yhteistyössä Maailman musiikin keskuksen kanssa.

Suomalais-ugrilaisten ja samojedikansojen musiikin tutkimus- ja julkaisutoimintaa jatkettiin (luettelo MMK:n cd-julkaisuista liitteenä). Viimeisin tähän aihealueeseen liittyvä julkaisu on Aunuksen Karjalan musiikin äänite tutkimusanalyyseineen joka julkaistiin digilatausjulkaisuna vuonna 2017. Valmisteltiin uutta julkaisua liittyen koltasaamelaiseen perinteeseen (ks. 6.1).

3.3 Suomalaisen tangon historia

FT, dosentti Alfonso Padillan johtamassa tutkimuksessa luodaan kokonaisvaltainen kuva suomalaisesta tangosta. Padillan osa-aikaisena tutkimusassistenttina toimi FM Janne Ahonen. Tutkimusta rahoitti Koneen Säätiö ja sille haettiin Alfonso Padillan toimesta jatkorahoitusta Suomen Kulttuurirahastosta. Svenska Kulturfonden varmistui rahoittajaksi aineiston suomenruotsalaisen ja ruotsinkielisen materiaalin työstön osuuteen, jonka toteuttaa FM Tove Djupsjöbacka. Teos julkaistaan valmistuessaan sekä suomenkielisenä että espanjankielisenä versiona.

3.4 Tilaustutkimukset

Maailman musiikin keskus tekee tilaustutkimuksia taiteen ja kulttuurin alalla freelance -tutkijavoimin. Kuluneena toimintavuonna tilaustutkimustoimintaa ei toteutunut.

3.5 Maailman musiikin keskuksen oman toiminnan tutkimus

Maailman musiikin keskuksen strategia 2014 - 2020 on luettavissa kokonaisuudessaan MMK:n verkkosivuilla ja se löytyy myös tämän vuosikertomuksen liitteenä. Ohjelmatyön toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan vuosittain. Oma toimintaa arvioidaan myös esimerkiksi Etnosoi!-festivaalin yhteydessä toteutettavilla kävijätutkimuksilla.

Uuden strategian suunnittelu on alkanut.

3.6 Maailman musiikin keskuksen tutkijaseminaari

Maailman musiikin keskuksen tutkijaseminaari kokoontui koronapandemiasta johtuen normaalivuosi harvemmin ja tapaamiset järjestettiin verkossa. Seminaari on avoin kaikille, sekä väitöskirjantekijöille että jo väitelleille tutkijoille, jotka toimivat Maailman musiikin keskuksen edustamien musiikkien/tanssien tutkimuksen parissa.

4. Arkisto ja kirjasto

4.1 Yleistä

Maailman musiikin keskuksella on kaikki maanosat kattava maailman musiikkikulttuurien käsikirjasto. Kokoelman keskeisiä teemoja ovat etnomusikologia, kansanperinne sekä populaarimusiikin ja -kulttuurin tutkimus. Kirjallisuuden puolella erityinen osuus on anglo- ja afroamerikkalaisen kulttuurin tutkimuksella, eri kansojen nyky- ja perinnekulttuureilla, sekä populaarikulttuurin historiaa ja nykyisyyttä käsittelevällä aineistolla. Keskeinen teema on vähemmistökansat, erityisesti suomensukuiset kansat ja Suomessa asuvat vähemmistöt, sekä monikulttuurisuus ja kansainvälisyyskasvatus.

Erytiskokoelmissa löytyy arvokkaita ja harvinaisia teoksia työväenmusiikin historian alkua ajoilta, DDR Kulturzentrumin kokoelmalahjoitus saksalaista musiikkikulttuuria sekä laaja latinalaisamerikkalaista musiikkia käsittelevä aineisto.

Äänitteistä koostuu kaikki maanosat kattava, eri kulttuureita esittelevä kokoelma. Kokoelmassa on painopistealueita, kuten Afrikka, Etelä-Eurooppa, Balkanin niemimaa, Keski-Aasian vähemmistökansat, suomalais-ugrilainen musiikki, romanimusiikki, juutalaismusiikki ja latinalaisamerikkalainen musiikki, harvinaisuutena Suomi-Kuuba -seuran kuubalaisen musiikin 400 LP-levyn kokoelma.

Kokoelmia täydentävät MMK:lle joko tilattuina tai vapaakappaleina tulevat lehdet: Blues News, Clave, Ethnomusicology, Fiolen Min, Folkemusikk, Folker, Gramex, Helsingin Sanomat, Kansanmusiikki, Kantele, Kasvokkain, Kehitys/Utveckling, Latso Diives, Lira, Maailman kuvalehti, Le Monde Diplomatique, Musetti, Musiikin suunta, Musiikintekijä, Muusikko, Native Peoples, Rauhan puolesta, SEM Newsletter, Songlines, Sulasol, Teostory (verkkoversio), Voima.

Arkistoa ja kirjastoa käyttivät tutkijat, opiskelijat, toimittajat, tuottajat ja muut musiikista kiinnostuneet. Mm. Lahiradion toimittajat käyttävät instituutin arkistoa ja kirjastoa aktiivisesti. Lisäksi opinnäytevaiheen opiskelijat käyttivät MMK:n kokoelmia ja tietopalvelua töissään.

4.2 Kirjaston luettelointi

Kirjastokokoelmien luettelointia jatkettiin verkkoysteistyönä Kansalliskirjaston ylläpitämään Melinda -tietovarantoon. Tehtiin palvelusopimus Kansalliskirjaston ylläpitämään Finna-palveluun liittymisestä.

Maailman musiikin keskuksen kirjasto- ja arkistoaineistosta on toimintavuoden loppuun mennessä luetteloituna tietokantaan yhteensä 7735 nimikettä. Tästä määrästä äänitteitä on 4422, kirjoja, nuotteja ja kuvataallenteita yhteensä 3060, arkistotallenteita 185 nimikettä (jossa 96 cd-äänitettä ja 154 kelanauhaa), sekä muuta aineistoa (moniviestimiä, verkkoaineistoa ja kausijulkaisuja) 68 kappaletta. Tiedot kaikesta luetteloidusta aineistosta löytyvät instituutin Koha-tietokannasta <<https://koha.gmc.fi>>. Tiedot arkistonauhoista löytyvät myös Dismarc tietokannasta <www.dismarc.org>.

Kansainvälisessä arkistokontekstissa Maailman musiikin keskuksen kirjasto ja arkisto on yhteistyössä EU-rahoitteisen ja Rundfunk Berlin-Brandenburgin hallinnoiman DISMARC (Discovering Music Archives) -verkkoarkiston kanssa. Dismarc on osa Euroopan unionin i2010: Digital Libraries Initiative -hanketta. Sen avulla luodaan online-yhteys eurooppalaisiin arkistoihin ja saatetaan julkaisematon ja vähälle tai olemattomalle radiosoitolle jäävä arkistojen audiomateriaali tutkijoiden ja muiden kiinnostuneiden käyttöön. Dismarc kokoaa ääninäytteillä varustetun datan myös osaksi Europeana-portaalia < <http://www.europeana.eu/portal> / >.)

Yhteistyötä Koha-tietokannan käytössä tehtiin Kulttuuriosuuskunta Uulun, Kanteleliiton ja Suomen Kansanmusiikkiliiton kanssa. OKM:n avustuksella toteutettu Koha sisältää tällä hetkellä kaikkien osallistujaorganisaatioiden aineistoja yli 10 000 nimikettä. Yhteistyön ansiosta on ollut mahdollista käyttää hyväksi erityisesti Kulttuuriosuuskunta Uulun aineistoja tietopalvelun tarpeisiin

esim. koululaisvierailuissa, joiden yhteydessä etsitään materiaalia esitelmiin. Myös Kanteleliiton ja Suomen Kansanmusiikkiliiton arkistoaineistolle ilmeni kysyntää.

Muiden Kansalliskirjaston yhteistietokantoihin tietoa tuottavien joukossa Maailman musiikin keskuksen materiaalista kirjoissa on paljon aineistoa, jota ei pääkaupunkiseudulta eikä muualtakaan Suomesta tavoita.

Suomalaisen äänitetuotannon osalta MMK:n kokoelma täydentää Kansallisdiskografiakokoelmia ja myös edesauttaa Kansalliskirjaston bibliografisen osaston työtä verkkoyhteisluetteloinnin kautta.

Aineiston luettelointia jatkettiin. Kiti Oksanen luetteloï vapaaehtoistyönä Mikko Saarelan mittavaa kokoelmaa.

4.3 Muu kirjastotoiminta

Osallistuttiin Helsingin kaupunginkirjaston järjestämään "Opi musiikin tuntijaksi, taitajaksi, kokijaksi"- hankkeeseen. Hankkeen tavoitteena on kehittää yhteisöllisiä musiikkipalveluja joissa ihmiset verkostoituvat ja voimaantuvat kokiessaan musiikin eri ilmaisumuotoja ja innostuvat musiikin tekemisestä. Hanketta koordinoi Helsingin kaupunginkirjasto, jonka yhteistyökumppaneina ovat Maailman musiikin keskuksen lisäksi Musiikkiarkisto, Helsingin kaupunginorkesteri ja Käpylän musiikkiopisto. Yhteistyön pohjalta toteutettiin ohjelmallisia ja sisällöltään räätälöityjä työpaja- ja harrastuspiirisarjoja erilaisille yleisöille. Työpajat jakautuivat kolmeen kategoriaan: musiikin kuuntelupiirit, harrastustyöpajat sekä työpajat edistyneille. Hanke kesti vuoden 2020 loppuun asti. Maailman musiikin keskuksen verkkopalvelut sekä kirjasto ja arkisto esiteltiin Helsingin alueen musiikkikirjastonhoitajille järjestetyssä musiikkikirjastotyön työpajassa.

Uutta aineistoa kirjastoon ja arkistoon kertyy runsaasti lahjoitusten myötä. Kuluneena toimintavuotena aineistoa (opetus- ja nuottimateriaali, cd:t, vinyylit, kirjat, videot, instrumentit) ovat instituutille lahjoittaneet mm. Antero Jakoila, Riitta

Huttunen, Aarne Berg ja Pekka Nylund.

Maailman musiikin keskuksen kirjasto on verkottunut muiden erikoiskirjastojen ja arkistojen kanssa laajasti niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Päämääränä on edelleen kirjastotoiminnan vakiinnuttaminen. Se edellyttäisi päätoimisen kirjastonhoitajan/informaattikon työpanosta. Nykyisellä rahoitusrakenteella kirjastonhoitaja voidaan palkata vain osavuotisesti, mikä on merkittävä haaste kirjasto- ja arkistotyön suunnitelmalliselle edistämiseksi. Luettelointiprojektin jatkolle haettiin lisärahoitusta jälleen eri lähteistä.

4.4 Arkiston digitointi

Äänitearkiston kasetti- ja kelanauhojen sekä VHS-kasettien kopiointia CD-levyille tekee tuotantoassistentti Reima Tuovinen osana osa-aikaista toimenkuvaansa. Digitointia vaativan aineiston määrä on mittava. Uusien rahoituslähteiden löytäminen arkiston digitointiprojektille on yksi instituutin arkiston keskeisiä haasteita.

4.5 Arkistosuunnitelma

Arkistotyöryhmään kuuluivat Matti Lahtinen, Risto Blomster, Marko Jouste ja Heikki Niemelä. Arkiston järjestäminen ei vuonna 2020 edennyt koronapandemian tuottamista rajoituksista johtuen.

5. Global Mobile -studio

Maailman musiikin keskuksen studiossa tehdään äänityksiä omaan toimintaan liittyen sekä ulkopuolisille tilaajille tai yhteistyötahoille. Studiota käytetään myös yhtyeiden harjoitustilana. Koronarajoitusten vuoksi toiminta yleensä hyvin aktiivisessa studiossa jäi kuluneena vuonna kutienkin hyvin vähäiseksi, kun myös viikottaiset opetustunnit jouduttiin keskeyttämään ja lyhytkurssit perumaan. Suomalaisen tangon historia -tutkimukseen liittyen studiossa tehtiin artistien ja

muiden alaan liittyvien tekijöiden ja toimijoiden haastatteluja. Haastattelut tallennettiin videolle ja ne arkistoidaan MMK:n arkistoon musiikintutkimuksen materiaaliksi.

Osana Maailman musiikin keskuksen perustoimintaa studiossa äänitetään ja miksataan ns. 'kahden raidan paketteja' maksuttomasti uusille artisti- tai yhteistyökumppaneille ja nimenomaan sellaisissa tapauksissa, joissa samalla tuetaan esim. hiljattain maahan muuttaneen artistin kotoutumista ja tunnettuutta, tai esimerkiksi uusien yhtyeiden uran alkua. Tälle palvelulle olisi kysyntää huomattavasti enemmän kuin mitä MMK nykyisen kapasiteetin voimin pystyy tarjoamaan.

Studion käyttöä koskevia tiedusteluja tulee tasaisesti. Studion käyttöä tulonhankintalähteenä vaikeuttaa se, että Maailman musiikin keskuksella ei ole varaa palkata studiotyöhön vakinaista äänittäjää.

Studiossa toimivat äänittäjä/teknikot Taneli Bruun ja Jyrki Horsmanheimo freelance-perusteisesti ja Reima Tuovinen instituutin puolipäiväisenä työntekijänä jonka tehtäväkuvasta studiotyö muodostaa vain osan. Studion esittely ja laiteluettelo kokonaisuudessaan löytyy MMK:n kotisivuilta www.globalmusic.fi.

6. Julkaisut ja tiedotus

6.1 Kirjalliset julkaisut

Suunniteltiin julkaisu kolttasaamelaisen Nuorttijärven siidan viimeisiltä perinteentaitajilta vuonna 1994 tallennetusta kokoelmasta leu'dd-lauluja. Hankkeessa on kyse uhanalaisen musiikkikulttuurin vahvistamisesta ja elvytyksestä. Materiaali on ensimmäinen tieteellisesti toimitettu julkaisu, jossa esitellään laajasti historiallista kolttasaamelaista musiikkiperinnettä Venäjän puolelta. Tallennukset ovat osa Tromssan yliopiston vuosina 1993–1997 organisoimaa The Kola Sámi -projektia, jonka kuluessa kerättiin tutkija Ilpo Saastamoisen johdolla huomattava, noin 600 musiikkiesityksen käsittävä

kolttasaamelaisen musiikin kokoelma 1920- ja 1930-luvuilla syntyneiltä informanteilta.

Vuonna 2021 julkaistavaksi suunnitellun teoksen toimittavat FT Jarkko Niemi ja FT Marko Jouste. Hankkeessa toimivat yhteistyössä Maailman musiikin keskus, Oulun yliopiston Giellagas-instituutti ja Kolttakulttuurisäätiö (Inari). Julkaisun toteutukselle haettiin avustusta, ja julkaisukulujen osalta saatiin myönteinen päätös Jenny ja Antti Wihurin rahastolta.

6.2 Äänitteet

Koronapandemian vuoksi äänitystoiminta studiossa jäi pitkälti tauolle. Tässä tilanteessa toimintavuosi tarjosi hyvän mahdollisuuden keskittyä toimintasuunnitelmassa olleiden verkkojulkaisujen tuottamiseen.

Huhtikuussa julkaistiin ladattavana aineistona ja digitaalisille alustoille Pohjanti-yhtyeen radionauhoitukset, jotka yhtye teki Yleisradion M1-studiossa 13.-15.8.1985. Kyseessä olevien nauhoitusten materiaalia käytettiin vuonna 1986 Finnlevy-yhtiön julkaisemalla LP:llä 'Pohjantahti'. Nyt julkaistu aineisto Pohjantahti (GMCD 2036) sisältää nauhoitukset kokonaisuudessaan, tuoreena, masteroituna versiona.

Pohjantahti perustettiin vuonna 1984. Inspiraatio yhtyeen syntymiseen oli seuraavana vuonna vietetty Kalevalan juhlavuosi. Suomessa ja kansainvälisillä kentillä satoja keikkoja soittanut yhtye esitti suomalais-ugrialaisten kansojen musiikkia erityisesti Neuvostoliiton alueelta sekä omia sävellyksiä Kalevalan teksteihin.

Kesäkuussa julkaistiin myöskin ladattavana aineistona ja digitaalisille alustoille kitaristi Pekka Nylundin radionauhoitukset, jotka hän teki Yleisradion M1-studiossa 22.-23.5.1990. Ensijulkaisunsa nähnyt kokonaisuus kantaa nimeä Pekka Nylund: Omakuva – Kevät 90 (GMCD 2037).

Suomalais-ugrilaisen musiikkiperinteen cd-sarjasta kerrotaan kohdassa 3.2.

Luettelo Maailman musiikin keskuksen julkaisemista äänitteistä on vuosikertomuksen liitteenä. Maailman musiikin keskus toimii omien julkaisujensa jakelijana itse. Levyjä myydään myös suoraan Maailman musiikin keskukselta sekä toimitetaan kotisivuilla sijaitsevan verkkokaupan kautta tilauksesta niin kotimaahan kuin ulkomaille. Digitaalisesta jakelusta on yhteistyösopimus Texicalli Recordsin kanssa.

6.3 MMK:n kotisivut ja muu tiedotusmateriaali

Maailman musiikin keskuksen kotisivujen suunnittelusta, teknisestä toteutuksesta ja ylläpidosta vastasi Reima Tuovinen, ja yleisestä graafisesta ilmeestä graafikko Erja Aitoniemi. MMK:n kotisivuilla internetissä on perustiedot instituutista ja sen toiminnasta. Lisäksi sivuilla on mm. myytävänä olevien julkaisujen luettelo ja verkkokauppa, laaja Suomessa toimivia maailmanmusiikkiyhtyeitä – ja artisteja esittevä GMC Artists -tiedosto (ks. 6.4), uutiset Etnosoi!-festivaalista, kertomuksia MMK:n projekteihin liittyvistä kenttätyömatkoista ääninäytteineen sekä mm. uutisia ja tietoja Kuuban itäisen maakunnan pääkaupungin, Santiago De Cuban musiikkielämästä ja historiasta. Sivujen sisältöpäivityksestä ja tiedon tuottamisesta vastaa MMK:n henkilökunta. Kotisivut ovat tärkeä asiakaspalvelun väline. Sivut löytyvät osoitteesta: www.globalmusic.fi.

Instituutin muun tiedotusmateriaalin graafisesta ilmeestä vastaa Fredrik Bäck.

Voimaan astunut laki digitaalisten palveluiden tarjoamisesta velvoittaa pääosin viranomaisen asemassa toimivia organisaatioita tekemään verkkopalveluistaan saavutettavuusvaatimusten mukaisia. Järjestöjä laki koskee, kun yli puolet rahoituksesta tulee avustuksena valtiolta. Kotisivujen osalta ryhdyttiin toimenpiteisiin lain edellyttämällä tavalla ja luotiin saavutettavuusseloste.

Kotisivujen merkittävin sisältöuutuus oli poikkitaiteilija Aapo Similän elämästä ja urasta kertovan sivuston laajennus toimintavuoden lopulla. Sivusto on tuotettu

yhteistyössä Aapo Similän pojan, toimittaja Juhani Similän kanssa. Merkittävän panoksen tiedolliseen sisältöön antoivat myös amerikansuomalaisen musiikin erikoistuntija Carl Rahkonen ja akatemiaprofessori Hannu Salmi. Maailman musiikin keskus on julkaissut Similän elämäkertateoksen *Elämäni! Muisteluita ja päiväkirjamerkintöjä* vuonna 1992. Tuleva vuosi on juhlavuosi, kun Aapo Similän (14.4.1891 – 10.11.72) syntymästä on 130 vuotta.

Kotisivujen näkyvyyteen ja kansainvälisenkin tunnettuuden edistämiseen panostettiin yhteistyöllä hakupalvelu Googlen välityksellä. Maailman musiikin keskukselle tarjottiin mahdollisuus markkinointiyhteistyöhön, jossa Google tarjoaa voittoa tavoittamalle kulttuurialan toimijalle merkittävän kokoista markkinointitiliä Google Ad Grant. Välittävä hollantilainen organisaatio INTK luo korvausta vastaan sivuston aiheista ja teemoista, myytävistä tuotteista ja muista asiakkaan toivomista sanoista ja merkeistä mainoksia, joita Google hakupalvelu nostaa erityisesti. Yhteistyö alkoi toukokuussa ja se on nostanut huomioarvoamme selkeästi. Yhteydenottoja eri aihealueisiin liittyen on esim. arkistoon ja kirjastoon sekä julkaisuihin liittyen tullut ympäri maailman. Vuonna 2020 sivustolla oli 32 930 vierailua, ja kuukausittaisten vierailujen määrä kasvoi vuoden loppua kohden. Google Ad Grants apurahan kautta tuli 18 500 vierailijaa. Englannin- ja suomenkielisessä verkkokaupassa, vierailtiin yhteensä yli 18 370 kertaa. Englanninkielisillä verkkokaupan sivuilla vierailtiin yli 16 330 kertaa, joista 97% tuli Google-mainosten avulla. Suosituimmat sivustot englanninkielisessä verkkokaupassa olivat digital downloads ja Cds. Etnosoi! -sivuilla on vierailtiin 10 150 kertaa.

6.4 Suomen siirtolaisten musiikki / GMC Artistit

Maailman musiikin keskuksella on jo vuodesta 1995 jatkunut siirtolaisten musiikkia ja siirtolaistaustaisten muusikoiden työllistymistä edistävä hanke. Muusikoiden ja -yhtyeiden tiedonkeräys- ja kartoitustyön tuloksena syntyi opetusministeriön tuella ensimmäinen versio Immigrés-luettelosta vuonna 1996.

Tiedostoa on vuosien saatossa kehitetty entistä paremmin artisteja ja tilaajia palvelevaksi, ja mahdollisimman laajasti koko maata palvelevaksi. Mukana on myös yhtyeitä joiden jäsenistössä ei ole yhtään siirtolaistaustaista jäsentä, mutta esitettävä musiikki kuuluu maailmanmusiikin kategoriaan. Luettelo, joka sisältää tiedot yhtyeistä ja muusikoista, heidän soittamastaan musiikista samoin kuin tekniset vaatimukset ja yhteystiedot, on tarkoitettu konserttien ja kurssien järjestäjille. Tarkoituksena on auttaa järjestäjiä löytämään muusikot ja tätä kautta lisätä muusikkojen työtilaisuuksia.

Tiedostossa mukanaoleville yhtyeille ja artisteille lähetettiin tietojen päivityskysely. Lisäyksiä tiedostoon tuli useita ja muutoksia olemassaoleviin kokoonpanoihin tehtiin kymmenittäin. Mukanaolevia yhtyeitä ja yksittäisiä artisteja palveltiin mahdollisimman monipuolisesti, ja tiedostosta tiedotettiin aktiivisesti. Muutamille artisteille pystyttiin myös tarjoamaan mahdollisuus kahden raidan demoäänitteen tekoon MMK:n studiossa. Demoäänite on tarpeellinen artistin/yhteen omassa markkinointityössä. Jos MMK:n studiossa olisi kokopäivätoiminen työntekijä, voitaisiin tällaista tukitoimintaa toteuttaa ympärivuotisesti laajemmin.

GMC Artists -tiedostossa on satojen yhtyeiden esittely, sekä lisäksi yhteystietoja yksittäisiin muusikoihin, musiikin opettajiin sekä linkkejä muihin yhtyeisiin ja alan toimijoihin.

6.5 Muu

Jaana-Maria Jukkara kuului Kansanmusiikki-lehden toimitusneuvostoon sekä avustajakuntaan.

Santiago de Cubassa asuvan muusikko Peter Lomanin kanssa jatkettiin MMK:n kotisivuilla sijaitsevien Santiago de Cuban ja muutenkin kuubalaisesta musiikista kertovan tiedotuspalstan ylläpitoa.

Selvitettiin mahdollisuuksia avoimeen verkkojulkaisemiseen (Open Access -toiminta). Todettiin että instituutin vanhemmista kirjajulkaisuista kannattaisi

julkaista ilmaisia verkkoversioita. Kirjojen myyntituotot ovat vaatimattomat, mutta monissa tapauksissa sisällöissä on mm. tutkijoita kiinnostavaa tietoa jonka ilmainen esiin saattaminen verkossa olisi niin tutkija- kuin opiskelijakentän hyödyksi, sekä positiivinen signaali instituutilta vapaan tiedonsaannin edistämiseksi.

7. Kansainvälinen toiminta

7.1 Forum of Worldwide Music Festivals (FWMF)

FWMF festivaaliverkosto on vuonna 1994 perustettu yhteistyöfoorumi, johon nykyisellään kuuluu 40 merkittävää maailman- ja kansanmusiikkitapahtumaa, sekä joukko henkilöitä asiantuntijajäseninä. Foorumin keskeinen tehtävä on tiedonvaihto ja festivaaliyhteistyö jäsenien kesken. Foorumi voi myös esimerkiksi antaa tiedotusvälineille kulttuuripoliittisia kannanottoja. Verkoston verkkosivut löytyvät osoitteesta www.fwmf.world. Maailman musiikin keskus/Etnosoi! on verkoston perustajajäsen. Jaana-Maria Jukkara oli FWMF:n jäsen edustaen Maailman musiikin keskuksen Etnosoi!-festivaalia.

7.2 Pohjoismainen yhteistyö/NOMAD

Pohjoismainen, aiemmin ViN – Världen I Norden –nimellä tunnetun festivaali- ja konserttijärjestäjäyhteistyö NOMADin toimintaa on vuosien saatossa tukenut mm. Pohjoismaiden musiikkikomitea NOMUS. NOMADin ensisijainen tarkoitus on luoda Pohjoismaissa asuville maahanmuuttajamuusikoille ja heidän yhteilleen lisää työtilaisuuksia Pohjolassa, tukea heidän markkinointipyrkimyksiään ja auttaa artistien tunnettavuuden edistämässä kansainvälisillä musiikkimarkkinoilla.

NOMADin toiminta määriteltiin yhteistoimintasopimuksen muotoon kirjallisesti vuonna 2006. Sen työryhmä oli Torben Eik Jacobsen/World Music Denmark (nyk. Republikken), Brynjar Bjerkem/Transnational Arts Production (TrAP) (Norja), Lars Farago *RFoD* Riksförbundet för Folkmusik och Dans (Ruotsi) ja Jaana-Maria Jukkara/MMK. Yhteistyön uudelleenaktivointi on ajankohtaista.

7.3 European Folk Network

Maailman musiikin keskus yhdessä monien aikaisempien eurooppalaisten yhteistyötahojen ja henkilöiden kanssa liittyi eurooppalaisen kansan- ja kansojen musiikin asiaa edistävään yhteistyöverkoston. European Folk Networkin yhteistoiminnalla pyritään eri tavoin vahvistamaan kansan- ja kansojen musiikin statusta. Yhteistyön kautta voidaan myös edistää yleistä tietoisuutta alaan liittyvistä asioista ja ilmiöistä ja vaikuttaa alan rahoituksen kehitykseen positiivisesti.

<https://www.europeanfolknetwork.com/>

7.4. Many Voices - One Europe

Maailman musiikin keskus & Etnosoi! -festiaali ovat mukana eurooppalaisessa festivaaliyhteistyössä, joka tavoittelee rahoitusta EU:n Creative Europe haun kautta. Belgialaisen Trefpunt Festival -tapahtuman johdolla haettiin avustusta 4-vuotiselle hankkeelle, mutta sitä ei valitettavasti saatu. Hankkeen avulla tähdätään artistivaihtoon mukana olevien maiden välillä. Toimijat päättivät lähteä mukaan seuraaville hakukierroksille.

Yhteistyössä mukanaolevat festivaalit ovat:

BE/Trefpunt Festival

SK/World Music Festival Bratislava

IT/Musicastrada Festival

SK/Druga Godba

CZ/Colour Meeting

RS/Todo Mundo

PL/Ethnoport

HU/Sziget

FI/Etnosoi!

Makedonia/Off Fest

NL/Music Meeting

NL/Houtfestival

HU/Vidor Fesztivál

FR/Aux Heures d'Été Festival

7.5 Keski-Aasia -projekti

Vuosina 2009-2013 Tadžikistanissa toteutetulle kulttuurin alan kehitysyhteistyöprojektille on suunniteltu jatko-projektia sekä sen rinnalle alkuperäisen Keski-Aasiaa koskevan suunnitelman mukaisesti uutta projektia Kirgisiaan. Avustusta uudelle hankkeelle on haettu mutta toistaiseksi tuloksetta. Yhteistyö Dushanbe'ssa sijaitsevan Bactria-organisaation kanssa jatkuu ja uusi hankeavustushakemus valmistellaan.

7.6 Kuuba

MMK:n Kuubaan suuntautuneissa kehitysyhteistyöhankkeissa ja omarahoitteisissa toimissa on vuosien saatossa kuubalaisen musiikin valtiolliselle perinnemusiikin keruuohjelmalle mm. tuotettu teknistä kalustoa äänitystyön ja musiikin tutkimustyön tarpeisiin. Keskiössä ovat olleet Santiago de Cuban ja Pinar del Rion musiikki-instituutit. Kansallista musiikinkeruuohjelmaa johtaa Museo Nacional de la Musican johtaja Jesús Gómez Cairo. Projektin suunnitteluun ja toteutukseen ovat osallistuneet Havannassa Jesús Gómez Cairo, Laura Vilar ja Raul Díaz – ja Santiago de Cubassa Peter Loman ja Santiago de Cuban musiikki-instituutin johtaja Maritza Puig. Projektia jatketaan pienimuotoisesti toimittamalla lahjoituksina saatua tarpeista mm. Santiagon musiikki-instituuttiin ja yksittäisille muusikoille. Lahjoitukset ovat mm. instrumentteja, instrumenttien varaosia sekä kannettavia tietokoneita. Hankinnat toimitetaan perille pääsääntöisesti joko muusikko Peter Lomanin tai esim. Suomi-Kuuba-seuran järjestämien Kuuban musamatkojen osallistujien avustuksella.

Yhteydenpito ja tiedonhankinta esim. mahdollisista avustustarpeista tapahtuu pääsääntöisesti kirjeenvaihdolla kuubalaisen musiikin tutkimus- ja tiedotuskeskus CIDMUCin johtaja Laura Vilarin sekä muusikko Peter Lomanin kanssa. Kuluneen toimintavuoden aikana lahjoitusten toimittaminen on luonnollisesti ollut pandemiatilanteen vuoksi mahdotonta. Peter Lomanin kanssa on kuitenkin

pidetty yhteyttä.

7.7 Senegal

Yhteyttä Senegaliin pidettiin Club Sono Mondiale -kulttuuriyhdistyksen toimittaja/tuottaja Amadou Diengin sekä johtaja ja Senegalin yleisradion (Radiodiffusion Television Senegalaise RTS) juontaja, tuottaja ja muusikko Michael Soumah'n kautta. Aikaisempina vuosina toteutettujen koulutusprojektien jatkona senegalilainen osapuoli toivoo yhteistyötä erityisesti festivaaliyhteistyön- ja/tai artistivaihdon muodossa. Yhteydenpito Senegaliin kanavoitui hallituksen jäsen Elina Seyen kautta, joka oman tutkimusprojektinsa vuoksi asui syyskauden Senegalissa.

7.8 Tuaregit

Afous Afous ry:n ja sen saksalaisen emojärjestön edustajan Brigitte Schwabe-Hagedornin kanssa on aiempina vuosina keskusteltu mahdollisuudesta käynnistää Maailman musiikin keskuksessa kehitysyhteistyöprojekti, jossa hankitaan ja toimitetaan äänityskalustoa tuaregeille. Malilaisena osapuolena olisi tuaregien ja erityisesti Tinariwen yhtyeen perustama Taghreft Tinariwen järjestö. Malin poliittinen kriisi ja vuosia jatkuneet tuaregialueen väkivaltaiset levottomuudet ovat viivyttäneet tämän projektin toteutuksen aikataulua, mutta tilannetta seurataan ja toimenpiteisiin ryhdytään jos niille avautuu realistiset puitteet tilanteen rauhoituttua ja koronapandemian taltuttua.

7.9 Muu kansainvälinen toiminta

Englantilaisen 'Making Tracks' kiertue- ja koulutustoiminnan kanssa jatkettiin yhteydenpitoa ja yhteisten toimenpiteiden suunnittelua. Tuottaja Merlyn Driver vieraili Helsingissä aivan toimintavuoden lopulla.

8. Konserttitoiminta

8.1 Etnosoi! –festivaali

Vuonna 1988 perustettu Etnosoi!-festivaali on Suomen maailmanmusiikkikentän vanhin tapahtuma. Festivaali on FWMF Forum of Worldwide Music Festivals -verkoston perustajajäsen (www.efwmf.org).

Etnosoi!-festivaali järjestettiin Helsingissä 31.10. -14.11. ja lähetettiin Tampereelta virtuaalisesti 14.11. Koronapandemiasta johtuen festivaalin suunnittelu ja tuottaminen oli haastavaa. Pandemiasta johtuvien rajoitusten vaihdellessa ohjelmisto jouduttiin suurelta osin suunnittelemaan uudelleen useaan kertaan. Ulkomaiset kiinnitykset siirrettiin seuraavaan tai tuleviin vuosiin. Niiden poisjäänti toisaalta avasi uusia mahdollisuuksia kotimaisten erikoisohjelmistojen suunnittelulle ja tuotannolle. Tällaiset tilaukset tilattiin Miritza Lundbergilta ja Venla Ilona Blomilta.

Maailman musiikin keskus tilasi konserttien striimauksen Jarmo Romppasen Vauhtiluiska Oy:ltä ja tarjosi ne yleisölle YouTube -kanavallaan ilmaiseksi. Vastoin odotuksia festivaalin aikaan marraskuussa oli lopulta mahdollista ottaa saleihin rajoitetut yleisöt, joskin yleisön varovaisuus konsertteihin osallistumisessa oli hyvin ilmeistä. Koronatilanteen joulukuussa yhä huonontuessa ja loppuvuoden olemattoman uuden konserttitarjonnan vuoksi Etnosoi!-konsertit pidettiin yleisön katsottavissa joulukuun loppuun. Liveyleisön kokonaismäärä oli noin 700, striimauksilla tavoitettiin kaikkiaan 13 189 katsojaa.

Festivaalin päätukijat ovat Helsingin kaupunki ja opetus- ja kulttuuriministeriö. Yhteistyökumppaneita 2020 olivat lisäksi Helsingin kulttuurikeskus (Malmitalo, Kanneltalo ja Vuotalo), Sellosali, Kulttuuriosuuskunta Uulu, Seaside Sounds from Finland, Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskus, Lirarna, Valofirma, SAARI, Trio-Offset, Helsingin kaupunginkirjasto ja Yle Radio 1.

Konserttiohjelmisto alkoi itkuvirsiperinteeseen erikoistuneen Emmi Kuittinen & Ikuisen ikävän orkesterin levynjulkaisukonsertilla Kanneltalossa pyhäinpäivänä

31.10. Itken ja laulan -levyn julkaisukeikalla oli liveyleisö ja se myös striimattiin.

Maanantaina 2.11. vietetiin suomenruotsalaisen musiikin iltaa. Seaside Sounds from Finland – Kansanmusiikin kasvoja -konsertissa esiintyivät Maria Kalaniemi, Marianne Maans, Juulia Salonen ja Désirée Saarela. G18-salissa toteutettu konsertti striimattiin, paikalla ei ollut maksanutta yleisöä.

Maanantaina 2.11. ennen illan keikkaa kuultiin Pasilan kirjaston Lähteellä kreikkalaisen Chrysa Panagiotopouloun ja kosovolais-suomalaisen Merve Abdurahmanin duon keikka, joka juhlisti uuden yhtyeen EP-julkaisua. Konsertti oli samalla osa 'Opi musiikin tuntijaksi, taitajaksi ja kokijaksi!' -yhteistyöhankkeen ohjelmaa.

Miritza & ystävät – Mustalaismusiikin virtuoosit tiistina 3.11. oli tilausteos Miritza Lundbergilta. Hänen ja Mertsii Lindgrenin johdolla kuultiin konserttikokonaisuus, jossa esille nousivat niin perinteiset kaaleenlaulut, virtuoottinen klassinen viulismi kuin tunnetut ikivihreät. Ilta kunnioitti myös vanhaa perinnettä, jossa romanit ja juutalaiset musisoivat hyvin usein yhdessä. Illan artistit olivat Miritza, Mertsii Lindgren, Dimitri Keiski, Jasmine Valentin, Aram Aflatuni, Toni Palm, Eva Jacob, Laura Airola, Antti Sarpila ja yllätysesiiintyjänä Amadeus Lundberg ja lapsiesiintyjät. Konsertissa oli liveyleisö ja se striimattiin.

Venla Ilona Blom: Äänirajoilla oli tilausteos. Malmitalolla keskiviikkona 4.11. nähty ja koettu konsertti esitteli kokonaisuuden, jossa taiteilija pääsi tuomaan yleisön eteen pöytälaatikossa pitkäänkin odottaneita kappaleita ja kokeilemaan uusia avauksia. Kiittävän vastaanoton saaneessa illassa esiintyivät Venla Ilona Blomin rinnalla Linda Ilves, Jutta Rahmel, Natalia Castrillón (CO), Mikko Haapoja, J-P Piirainen ja Pekka Saarikorpi. Konsertissa oli liveyleisö ja se striimattiin.

Trumpetisti-säveltäjä Ilkka Arolan Sound Tagine nähtiin Vuotalossa torstaina 5.11. Arola, Eeti Nieminen, Topi Korhonen, Esko Grundström ja Juuso Hannukainen houkuttelivat paikalle koronaolosuhteisiin nähden ilahduttavan kokoisen

liveyleisön, ja tämäkin keikka striimattiin.

Yhteistyössä Sellosalin kanssa vietettiin perjantai-iltaa 6.11. Leppävaarassa. Illan aluksi kuultiin kantelisti-laulaja Maija Kauhasen uutta tuotantoa tulevalta albumilta. Maija Kauhanen on yksi kansainvälisesti menestyksekkäimpiä kansanmuusikoitamme.

Tauon jälkeen lavalle astui mustalaisjazzista, latinalaisamerikkalaisesta rytmimuusikista ja Suomen kansanmusiikistakin ammentava Tjango!, Tero Hyväluoma, Antti Leinonen, Juha Savela ja Tarmo Anttila.

Konsertissa oli liveyleisö ja se striimattiin.

Isänpäivää vietettiin Malmitalolla 8.11. Lasten Etnosoi! tapahtumassa. Isossa salissa toteutui kaksi konserttia, joissa juhlittiin Käpylän musiikkiopiston kansanmusiikkilinjan 10-vuotissyntymäpäivää. Apulaislehtori Maija Marhinen-Illon johdolla oppilaat ja opettajat esittivät uutta ja vanhaa kansanmusiikkia meiltä ja muualta. Konserteissa oli rajatut kutsuvierasyleisöt ja ne myös striimattiin. Turvallisuussyistä ja rajoitusten vuoksi lastentapahtumasta peruttiin kaikki työpajat ja aulassa tapahtuva toiminta.

Pandemian vuoksi jouduttiin luopumaan ohjelmistoon suunnitellusta nuorten teemapäivästä ja seminaarista Helsingin keskustakirjasto Oodissa 7.11. Tilaisuuteen esiintyjäksi kutsutun Ramithawi-trion (VE/SY/FI) keikkaa ei kuitenkaan haluttu peruuttaa. Sen sijaan se tallennettiin Maailman musiikin keskuksen studiossa ja julkaistiin MMK:n YouTube-kanavalla 14.11.

Yhteistyö Helsingin kaupunginkirjaston kanssa jatkui tänäkin vuonna. DJ & host Julia Palmun luotsaamassa Etnosoi! Alkusoitossa 29.10. Pasilan kirjaston Spointissa tutustuttiin festivaalin artisteihin ja teemoihin musiikin, veidoiden ja tarinoiden kautta. Tilaisuus oli osa 'Opi musiikin tuntijaksi, taitajaksi ja kokijaksi!' -yhteistyöhankkeen ohjelmaa.

Etnosoi! Tampere tapahtumassa Kulttuuriosuuskunta Uulu organisoii Lasten

virtuaali-Etnosoi!n konsertteineen, muskareineen ja soitinnäyttelyin 14.11.

Yle Radio 1 taltioi Etnosoi!-konserteista kolme myöhemmin kanavallaan esitettäväksi; Seaside Sounds from Finland, Miritza & ystävät: Mustalaismusiikin virtuoosit ja Tjango!

8.2 Muu konserttitoiminta

Maailman musiikin keskus toimii aktiivisesti maailmanmusiikin näkymisen edistämiseksi suomalaisessa konserttitarjonnassa yleisesti. Erityinen toiminta-alue on Suomessa asuvien muusikoiden ja yhtyeiden työllisyyden edistäminen. Oman festivaalin järjestämisen lisäksi pyritään yhteistoimintaan muiden toimijoiden kanssa, ja yhteistoiminnalla kansanmusiikin kentän toimijoiden kanssa huolehditaan siitä että etnisten vähemmistöjen musiikki tulee huomioonotetuksi kun käsitellään nykykansanmusiikin kentän toimintoihin liittyviä asioita kuten kiertuetoiminnan edistämistä.

Maailman musiikin keskus tarjosi Etno-Espa -konserttisarjaan 9.8. Sakari Kukko Afro Chamber -yhtyeen keikan.

Global Music Clubin toiminta joutui poikkeusolosuhteisiin koronapandemian vuoksi. Helsingin Kalliossa sijaitsevaan Tenho Restobariin vakiintuneen toiminnan sijaan perustettiin Global Music Club instituutin YouTube -kanavalle. Keikoilla esiintyivät Barbora Xu (CZ), Iiris Tarnanen ja Libasse Sall (SN) ja katsojamäärä oli noin 1 650.

Yhtyeiden klubi- ja muuhun konserttitoiminnan aktivoimiseen vaikutetaan myös toimimalla läheisessä yhteistyössä Vuotalossa toimivan Maa ilmassa -klubin kanssa. Klubilla tarjoutuu työtilaisuuksia erityisesti maahanmuuttajataustaisille muusikoille ja heidän yhtyeilleen. Yhteistyö klubin tuottajien ja MMK:n välillä on saumatonta mm. ohjelmaideoinnin muodossa.

9. Musiikkikasvatus ja koulutustoiminta

9.1 Monikulttuurisen musiikkikasvatuksen keskus

Jyväskylän yliopiston, Sibelius-Akatemian koulutuskeskuksen ja Maailman musiikin keskuksen yhteistoiminnasta monikulttuurisen musiikkikasvatustoiminnan edistämiseksi Suomessa tehtiin päätös vuonna 2003. Yhteistyön tarkoitus on kehittää ja lisätä monikulttuurista musiikinopetusta sekä sen tutkimusta. Samoin tarkoituksena on oppimateriaalituotannon lisääminen. Työryhmässä toimivat Pekka Toivanen/ Jyväskylän yliopisto, Jaana-Maria Jukkara/Maailman musiikin keskus sekä Taideyliopiston Sibelius-Akatemia.

9.2 Monikulttuurinen musiikinopetus musiikkioppilaitosjärjestelmässä

Maailmanmusiikin opetusprojekti Maailma Soi! on vuosien varrella vakiintunut opetustoiminnaksi mm. Keski-Helsingin musiikkiopistossa, Pop&Jazz konservatoriossa ja Käpylän musiikkiopistossa. Vuonna 1998 käynnistetyssä yhteistoiminnassa on luotu musiikkioppilaitoksille käyttökelpoinen monikulttuurisen musiikinopetuksen malli ja se tarjoaa samalla myös maahanmuuttajalapsille ja -nuorille mahdollisuuden oman kulttuurinsa musiikin opiskeluun. Maailma Soi! -työryhmän kokoonpano on: Taideyliopiston Sibelius-Akatemia/ musiikkikasvatusosasto, Pop&Jazz Konservatorio/ Janne Murto, Käpylän musiikkiopiston kansanmusiikin linja, Keski-Helsingin musiikkiopisto ja Maailman musiikin keskus/Jaana-Maria Jukkara.

Verkoston toiminnalla mm. tähdätään opetettavan musiikin tyylilajien demokraattisempaan jakautumiseen perusopetusta tarjoavissa musiikkioppilaitoksissa. Yhteistyön alkaessa klassisen musiikin osuus oli 98 ja muut yhteensä 2%. Tällä hetkellä osuudet jakautuvat 82/18.

Yhteistoimintaa kaikkien osallistujien kesken ei toteutettu toimintavuoden aikana. Sen sijaan Helsingin Käpylässä nykyisin toimivan Käpylän musiikkiopiston kansanmusiikkilinjan (ent. Kansanmusiikkiopisto) kanssa MMK on tehnyt yhteistyötä Kansanmusiikkiopiston perustamisesta lähtien vuonna 2002.

Yhteistyön muodot vaihtuvat vuosittain mutta on minimissäänkin jatkuvaa informaationvaihtoa koulutustarjonnasta sekä mm. viikonloppujen lyhytkursseista. Vuonna 2020 toimittiin yhdessä Helsingin kaupunginkirjaston johtaman Opi musiikista -hankkeen yhteydessä (ks. 4.3) ja juhlittiin kansanmusiikkilinjan 10-vuotista taivalta juhlakonsertissa Etnosoi!ssa (ks. 8.1).

9.3 Päiväkoti- ja kouluprojekti

Maailman musiikin keskuksen järjestämiä monikulttuurisen musiikkikasvatuksen työpajoja tai teemakonsertteja ei koronapandemian vuoksi voitu toteuttaa paikanpäällä Helsingissä ja pääkaupunkiseudulla. Tästä syystä perustettiin heti sulkutoimien alettua maaliskuussa MMK Lastenkaista -niminen YouTube-soittolista, jonne yleisöä ohjataan mm. kotisivuston etusivulta. Kanavan perustamisesta myös tiedotettiin aktiivisesti. Livekeikkojen sijaan muusikoilta tilattiin tallennettuja laulu- ja soittotyöpajoja, joita voidaan katsoa ja kuunnella kodeissa, päiväkodeissa ja kouluissa. Tallenteita oli vuodenvaihteeseen mennessä katsottu yli 16 000 kertaa.

Lasten työpajat kuuluvat normaalisti myös Etnosoi!-tapahtumaan. Koronan vuoksi ne jouduttiin kuitenkin jättämään ohjelmistosta pois. Työpajatoimintamme merkittävin rahoittaja on Helsingin kaupungin kirjasto- ja kulttuurilautakunta.

Maailman musiikin keskuksen aloitteesta käynnistyneen Konserttikeskuksen, Taideyliopiston Sibelius-Akatemian Global Music -koulutuohjelman ja MMK:n yhteinen Etnosoi!-koulukonserttikiertue toiminta sai alkunsa koronan aiheuttamista muutoksista huolimatta. Suunniteltua livekiertue toimintaa ei valitettavasti päästy käynnistämään, mutta myöhäsyksyllä tallennettiin konsertteja kouluissa myöhemmin katsottaviksi. Muusikoina kiertueilla ovat Global music – koulutusohjelman oppilaat ja opettajat. Konsertit tuottaa Konserttikeskus.

9.4 Uulu-yhteistyö

Maailman musiikin keskuksen ja Kulttuuriosuuskunta Uulun koulutuspalvelu tarjoaa laajamittaista kansanmusiikin ja maailman musiikkikulttuurien koulutusta valtakunnallisesti. Uulun organisoiman koulutustoiminnan ydinalueena ovat eri ikäisille (0–100 vuotiaille) järjestetyt työpajat, toiminnalliset konsertit, luennot ja soitinradat. Koronavuonna 2020 livenä tehdyn 331 konsertin/työpajan kautta tavoitettiin noin 10 100 henkilöä. Videoina tuotteita oli levityksessä 18 kpl, ja niitä katseli noin 21 700 hlöä. Toistakymmentä audioita, joita tehtiin yhdessä Pikku Kakkosen kanssa Yle Areenaan, kuunteli noin 30 000 henkilöä.

Uulun tuotteita pidettiin alkuun täysin mahdottomana toteuttaa verkon kautta, sillä kaikki toiminta on aina perustunut läsnäoloon sekä soittimien antamiseen ihmisten käsiin. Varmuuden vuoksi luotiin kesän aikana videoversiot syksyllä kiertävistä kokonaisuuksista, ja tämä toimenpide pelastikin syksyn toiminnan. Lisäksi tehtiin soitinesittelyjä eri instrumenteista festivaalien ja koulujen käyttöön. Uulun konsertteihin lisänä tulevia materiaalipaketteja kehitettiin verkkomuotoisiksi ja luotiin kokonaan uusi huipputuote, striimatut biisinsävellystyöpajat. Striimibiisinikkarit pohjaa jo 15 vuotta pyörineisiin livebiisinikkaripajoihin, mutta jättää pakon edessä pois soittimet, keskittyy enemmän itse sävellykseen ja tuottaa tilaajalle materiaalin treeninauhoista sovitus ehdotuksineen ja nuotinnoksineen. Nikkarien palaute on ollut ylistävää, ja ne turvaavat Uulun toiminnan myös keväällä 2021. Yhteistyö Yle / Pikku Kakkosen kanssa jatkuu myös.

Vuodesta 2015 alkaen on osuuskuntamme alla toiminut taiteen perusopetusta antavan Musiikkikoulu Uulu, joka keskittyy eri maiden musiikkien soitin- ja lauluopetukseen, kansan- ja maailman musiikkeihin sekä varhaisiän musiikkikasvatukseen. Musiikkikoulu oli viranomaisten määräämän koronasulun takia etätoiminnassa kevään 2020, mutta pääsi syksyllä aloittamaan sekä yksityisopetuksen että pienennetyt ryhmätunnit normaalisti lähiopetuksena. Kulttuuriosuuskunta Uulu ja Maailman musiikin keskus jatkoivat yhteistyötään toteuttaen Etnosoi!-festivaalin osatapahtuman yhdettätoista kertaa. Tällä kertaa tapahtuma oli kokonaan verkossa. Konserttien ja muskarien lisäksi ohjelmassa

tarjottiin soitinesittelyvideoita kaiken ikäisille.

Uulun Liikkuva lastenkulttuurikeskus liikkui myös vuonna 2020 ympäri Suomea aina kun jossain koronatilanne sen salli. Suurin osa kiertueista tehtiin Lapissa, Koillismaalla, Pohjanmaalla, Pirkanmaalla, Espoossa ja Vantaalla kouluissa, päiväkodeissa ja asukaspuistoissa. Koronasta johtuen ikäihmisten tarjonta liveinä onnistui vain Rovaniemellä, jossa toteutimme lasten ja ikäihmisten sävellyspajaviikot elokuussa, sekä Nivalassa, jossa juuri koronasuvannon aikana oli yksi livekonsertti. Ikäihmisille tuotettiin livekeikkoja korvaamaan useampi videokokonaisuus sekä lapsiryhmien kanssa että ilman. Näissä sekä laulettiin ja leikittiin perinneleikkejä, sävellettiin uutta musiikkia että esiteltiin eri maiden perinnesoitimia joita yleensä pajoissa on käytössä.

Uulun jäsenistä Maailman musiikin keskuksen palkansaajana vuonna 2020 oli koulutuspalveluiden koordinaattori/tuottaja FM, etnomusikologi Henna Leisiö.

Uulun jäsenet vuonna 2020:

Lari Aaltonen, hallituksen jäsen, FM etnomusikologi, tutkija

Juho Kaitajärvi, FM etnomusikologi, tutkija

Joonas Keskinen, hallituksen puheenjohtaja, talous- ja hallintojohtaja, FM etnomusikologi

Petra Käppi, hallituksen sihteeri, FM etnomusikologi

Henna Leisiö, koulutuspalveluiden johtaja, FM etnomusikologi

Kari Lounela, FM etnomusikologi, AMK medianomi

Antero Mentu, FM etnomusikologi

Juhana Nyrhinen, soitinrakentaja

9.5 GMC Living Room Sessions

Maailman musiikin keskus kutsuu noin 4 kertaa vuodessa erityisesti maahanmuuttajataustaisia musiikin parissa työskenteleviä taiteilijoita, mutta myös kaikkia musiikin alalla toimivia GMC Living Room Sessions -nimeä

kantaviin kolmen-neljän tunnin mittaisiin tilaisuuksiin. Tilaisuuksien ensisijaiset tavoitteet ovat musiikintekijöiden verkottuminen ja tiedonsaanti. Tilaisuuksiin kutsutaan eri organisaatioiden edustajia tutustuttamaan muusikkokenttää musiikin infrastruktuuriin ja mm. apurahajärjestelmään; mukana ovat olleet mm. Taiteen Edistämiskeskus, opetus- ja kulttuuriministeriö, Muusikkojen Liitto, Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskus ja Music Finland. Koulutusmahdollisuuksista on esitelty mm. Taideyliopiston Sibelius-Akatemian Global Music -koulutusohjelma.

Koronapandemian vuoksi tapaamiset järjestettiin verkossa ja niissä mm. valmennettiin ja luennoitiin musiikin äänittämiseen ja artistipromootioon liittyvissä aiheissa.

9.6 Muu koulutus ja valmennus

Säännöllisesti toimineet muusikko Anna Murtolan flamencolaulukurssi ja Ossi Raippalinnan djembe-tunnit jouduttiin koronapandemian vuoksi keskeyttämään suurimmaksi osaksi vuotta. Samoin lyhtykurssien pito oli tilossamme pandemian vuoksi mahdotonta. Koulutustoiminta käynnistyy taas kun pandemiatilanne sen sallii.

10. Risteys-palkinto

Maailman musiikin keskuksen jakama tunnustuspalkinto kantaa nimeä Risteys. Palkinnon perusteet ovat: 'Risteys-palkinnon saaja on henkilö, ryhmä, yhteisö tai taho, joka toiminnallaan edistää kulttuurien kohtaamista ja oikeutta omaan musiikkiin.'

Vuoden 2019 Risteys-palkinto annettiin muusikko Eva Jacobille Etnogaalassa tammikuussa 2020. Seuraava tunnustus jaetaan Etnogaalassa vuonna 2022.

11. Yhteistyö ja edustus

Koronapandemian myötä peruuntuivat toimintavuoteen normaalisti kuuluvat osallistumiset niin kansanmusiikkialan Folkandia-tapahtumaan tammikuussa kuin Fingon Maailma Kylässä -tapahtumaan toukokuussa. Kesällä koronatilanteen ollessa parempi, toteutui yhteistyö Etno Espa -tapahtuman kanssa Helsingissä. Yhteistyö tuo Maailman musiikin keskuksen toiminnalle näkyvyyttä tapahtuman markkinointitoimien yhteydessä sekä itse tapahtumassa. Helsingin kirjamesujenkin peruuntuessa ei tänä vuonna päästy jakamaan tietoa instituutista Into-kustannuksen kanssa yleensä toteutuvan yhteistyön kautta, mutta yhteistyö jatkui normaaliin tapaan Ethosoi!-festivaalin yhteydessä.

Kansainvälisellä kentällä Maailman musiikin keskus osallistuu vuosittain maailmanmusiikin alan keskeiseen ammattilaistapahtumaan WOMEX World Music Expo, jonka syntyvaiheisiin MMK on osaltaan vaikuttanut FWMF Forum of Worldwide Music Festivals -verkoston jäsenenä. Pandemian vuoksi myös WOMEX järjestettiin tällä kertaa virtuaalisena.

Maailman musiikin keskus toimii Suomen musiikkineuvoston 'FMC Music Sector Development Agency' -hankkeessa joka koordinoi ja kehittää yhteistyötä, tiedonkulkua ja tiedotusta Suomessa ja Suomesta johdetuista musiikin alan kehitysyhteistyöhankkeista. Hankkeen ohjausryhmän jäsenet ovat:

Jaana-Maria Jukkara, Maailman musiikin keskus, pj.

Marika Bindar, Kansalaisopistojen liitto KoL

Viveca Hedengren

Timo Klemettinen, Suomen musiikkioppilaitosten liitto

Sakari Löytty, Suomen Lähetysseura

Tuovi Martinsen, Sibelius-Akatemia

Hannu Saha, Musiikin Edistämissäätiö MES

Ahti Vänttinen, Muusikkojen liitto

Sihteeri: Sari Löytynoja, Suomen musiikkineuvosto

Etnogaala on 2017 ensimmäisen kerran järjestetty kansan- ja maailmanmusiikin tapahtuma, jossa luodetaan mennyttä vuotta ja palkitaan alan toimijoita useissa eri kategorioissa. Tapahtuman tuottaa Kansanmusiikin ja kansantanssin edistämiskeskus KEK. Maailman musiikin keskuksen toiminnanjohtaja Jaana-Maria Jukkara kuuluu tapahtuman suunnittelutyöryhmään. Tapahtuman jury on vuosittain vaihtuva.

Maailman musiikin keskuksen tuli vuoden aikana lukuisia työ-, harjoittelu- sekä siviilipalveluspaikkatiedusteluja.

Maailman musiikin keskuksen toimitilat ovat normaalitilanteessa oman toiminnan lisäksi vuoden aikana muiden järjestöjen, musiikin ammattilaisten ja yhdistysten aktiivisessa kokous- ja opetuskäytössä; tiloissa mm. järjestetään laulu- ja soittokursseja ja -harjoituksia. Pandemian vuoksi vuosi oli tältä osin hiljainen.

Maailman musiikin keskus oli Suomen Musiikkineuvoston, Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskuksen sekä Suomalaiset kehitysjärjestöt - Fingon jäsen.

11.1 Henkilöjäsenyydet ja edustukset

Jaana-Maria Jukkara oli Musiikkiarkiston Kannatusyhdistys ry:n hallituksen varapuheenjohtaja, Konserttikeskus ry:n valtuuskunnan varapuheenjohtaja, Suomen musiikkineuvoston 'FMC Music Sector Development Agency' -hankkeen ohjausryhmän puheenjohtaja sekä SibA Folk Big Bandin kannatusyhdistyksen jäsen. Lisäksi hän kuuluu Kansanmusiikki-lehden toimituskuntaan. Jaana-Maria Jukkara oli myös Finnish Music Hall of Fame eli FAME-hankkeen komitean jäsen. Komitea valitsee vuosittain museon kunniagalleriaan musiikin tekijöitä ja kokoonpanoja. Kunniagallerian muusikoiden esittely muodostaa FAME:n näyttelytoiminnan ytimen.

Elina Seye oli Suomen etnomusikologinen seura SES:in hallituksen

puheenjohtaja ja ICTM International Council for Traditional Music / Study group on African musics -ryhmän julkaisukoordinaattori ja johtoryhmän (executive committee) jäsen.

Risto Blomster oli Suomen Romaniyhdistys ry:n, Kansanmusiikin tutkimuksen A. O. Väisänen -seuran, Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskus KEK:in ja SibA Folk Big Bandin hallituksen jäsen.

Marko Jouste oli Oulun vanha musiikki ry:n hallituksen jäsen.

12. Muuta yleistä

Maailman musiikin keskuksen toimisto- ja studiotiloja osoitteessa Hämeentie 34 D koskeva vuokrasopimus on uusittu maaliskuussa 2011. Se on voimassa 5 vuotta jatkuen sen jälkeen automaattisesti vuosittain ellei kumpikaan osapuoli sopimusta irtisano.

Koronapandemian taloudellisten vaikutusten ja toimintaamme haittaavan Hämeentien suurremontin vuoksi vuokranantaja tuki toimintaamme omaehtoisesti tarjoamallaan vuokranalennuksella vuoden neljän viimeisen kuukauden ajalta.

Työterveydenhuollosta on tehty sopimus Terveystalo Oy:n kanssa.

(9.3.2021)

Maailman musiikin keskuksen CD- ja latausjulkaisut:

- Pekka Nylund: Omakuva – Kevät 90 (GMCD 2037)
- Pohjantahti (GMCD 2036)
- Cuejero-yhtye: Inmerso (GMCD1935)
- Freilach mit Kneidlach: Gefilte Fidl (GMCD1934)
- Hilja Grönfors: Vanhojen kaaleenlaulujen oppikirja (liitelevy GMCD 1933)

- Nefes: Damla (GMCD 1832)
- BaranBand: Mn Bo To (GMCD 1730)
- Kandomuani sinä - You, my dear carried-one: Laments and other songs from Karelia (GMCD 1629). Julkaistu digilatauksena.
- Javier Sanchez Perez: Cuejero (GMCD 1527)
- Pieni tiikeri - lauluja lapsille (GMCD 1325)
- Nefes-yhtyeen cd Kehribar – Meripihka (GMCD 1324)
- Arnold Chiwalala Band: WITO - Chizentele Music (GMCD 1223)
- Hilja Grönfors ja Latšo Džinta -yhtyeen 'Kai tu dzaha? Minne kuljet?' (GMCD 1122)
- Quinteto Cubaché -yhtyeen cd 'Me voy pá Santiago de Cuba' (GMCD 1121)
- Sirkka-Liisa Sass'in lauluja: Riisutut Roolit Live (GMCD 1020) (tupla-cd)
- Levi Semakiah presents African Dignity (GMCD 0919)
- Nefes-yhtyeen äänite 'Hatira - Keepsake' (GMCD 0818)
- Hilja Grönforsin ja Latšo Džinta –yhtyeen Phurane Mirits – Suomen romanien perinnelauluja (GMCD 0817). Levy palkittiin ÄKT:n EtnoEmma 2008 –tunnustus-palkinnolla vuoden parhaana kansanmusiikkilevynä.
- SON VUÄINN – HÄN NÄKEE – Kolttasaamelaisten leuddeja Kuolasta (GMCD 0716)
- Songs of the Nenets of the Kanin Peninsula performed by Elizaveta Pavlovna Ardeeva (GMCD 0915)
- Pit'k Randaane PAJOD – Lyydiläisiä lauluja (GMCD 0714)
- Bolivialais-suomalais-senegalilaisen Stilimba-yhtyeen 'Dale Stilimba' (GMCD 0613)
- "Syulgam – Traditional Songs of Mordovia" (GMCD 0512)
- "Shamanistic Song Traditions of the Pur River Forest Nenets" (GMCD 0511)
- Udmurtialaista lauluperinnettä esittelevä "Invozho" (GMCD 0510)
- Anastasia Lapsuin "Khynum – The Prayer – Songs of the Nenets" (GMCD 0409)
- Galaxy: L'Insécurité (GMCD 0308)
- The Great Awakening – Music of the Eastern Khanty (GMCD 0107)
- Immigrés - Maahanmuuttajien musiikkia Suomesta (GMCD 9706)
- Galaxy: Nobeel (GMCD 9705)
- Yat-Kha: Yenisei-Punk (GMCD 9504)
- Orquesta Cumbre de Pinar del Río: Sí!CD (GMCD 9503)
- Various Artists: Kaale Dzambena – The Finnish Gypsies Sing (GMCD 9302) joka on SKS:n ja Love Recordsin –70-luvulla julkaiseman äänitteen cd-julkaisu
- "Aapo Similä – Elämäni" –kirjan liitteenä julkaistu cd (GMCD 9201)